

НАШЕ

ЖИТТЯ

РІК ВИДАННЯ 3-й
Газета виходить
щотижня

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 19 (149) |

Субота, 9 травня 1970 року

| Ціна 2 коп.

БЕЗСМЕРТНИЙ ПОДВИГ

25 РОКІВ тому радянський народ здобув перемогу над німецько-фашистськими загарбниками у Великій Вітчизняній війні. Безсмертний подвиг в ім'я соціалізму звершив наш народ під керівництвом Комуністичної партії. Наша Батьківщина вистояла, пройшла через усі випробування, стала наймогутнішою державою, оплотом миру, демократії і соціалізму — всім цим ми зобов'язані нашій ленінській партії. Наша партія озброєна передовою теорією, загартована у боях, користується безмежним довірям трудящих, забезпечила всесвітньо-історичні перемоги радянського народу.

Чотири роки тривала війна. Наші Збройні Сили змели фашистську нечисть з нашої землі, виконали свою благородну визвольну місію — врятували народи Австрії, Албанії, Болгарії, Угорщини, Польщі, Румунії, Чехословаччини, Югославії від фашистської чуми.

Розгром гітлерівської Німеччини викликав великі зміни у співвідношенні сил на світовій арені на користь соціалізму, сприяв могутньому піднесенню національно-визвольного руху в залежних і колоніальних країнах.

Битва на берегах Волги, під Курском і Ленінградом, битва за Дніпро і Київ, визволення Білорусії, бої за Одесу і Севастополь були великими етапами Великої Вітчизняної війни. Завершальна берлінська операція була вінцем мужності стійкості радянського народу, його Збройних Сил.

Дуже дорогою ціною дісталась нам перемога — загинуло двадцять мільйонів радянських людей. Наш народ знає ціну мирній праці і робить усе, щоб не допустити розв'язання нової світової війни.

За роки війни фашисти перетворили в руїни майже 72 тисячі наших міст, сіл і селищ. Країна вратила біля 30 процентів національного багатства.

Урок історії не пішов на користь імперіалістам США — ось уже декілька років героїчно бореться волелюбний в'єтнамський народ проти американської воєнщини. При підтримці імперіалістів США розв'язали загарбницьку війну ізраїльські імперіалісти проти волелюбних арабських держав.

Чверть століття тому одгриміли бої. Наш народ під керівництвом Комуністичної партії за цей час не тільки підняв міста і села з руїн, а далеко пішов у своєму розвитку на всіх ділянках комуністичного будівництва.

Проводячи миролюбну зовнішню політику, наша країна пильно стежить за підступами агресорів, дбає про підвищення обороноздатності країни. На сторожі миру стоїть Радянська Армія і Військово-Морський флот, оснащені сучасною технікою.

В роки війни і у повоєнні роки разом з усім народом трудилися члени Українського товариства глухих. І в глибокому тилу на заводах, і після війни на підприємствах вони вносили і вносять свій посильний вклад у загальну справу.

Сьогодні, в День перемоги, члени Товариства разом з усім радянським народом відзначають це свято новими трудовими успіхами — достроковим виконанням завдань останнього року п'ятиріччя.

Сьогодні разом з усім радянським народом члени УТОГ шанують світлу пам'ять радянських воїнів, які віддали своє життя за свободу і незалежність нашої Батьківщини.

РЕКВИЕМ

Как над Москвою небо
величаво;
В предутренней пугливой
тишине
Играет солнце на церковных
главах
И на Кремлевских звездах
в вышине.
А тут поля. Идут к дорогам
рощи,
Листва берез трепещет
на ветру.
Как молод мир! И радостней,
и проще
Он предстает пред нами
поутру.
Смеется май, земле даря
наряды,
Струится воздух нежно-
голубой...
А рядом холм, и донышки
снарядов
На нем мерцают желтою
звездой.
Могила братская. А там
другие.
Их под Москвою трудно
сосчитать.

А если звезды все со всей
России,
Со всей земли попробоват
собрать.
И все огни, что бьются
в тесных чашах,
На этот холм торжественно
вознесут:
Пусть в День победы все
народы наши
Придут сюда отдать героям
честь.
И приведут детей, что битв
не знают
И в книгах лишь читали
про войну;
Пусть станут тут, и сердцем
пусть впадают
Бессмертия святую тишину...
Мелодией страданья
и печали,
Зарю, как флаг, над павшими
склоня,
Стоит рассвет над вешними
полями,
Горит, как пламя Вечного
огня...
Н. НЫРОВ.

Минулому не буде вороття!

СЬОГОДНІ рівно чверть віку, як закінчилась Велика Вітчизняна війна. А в пам'яті і досі зберігаються подробиці пережитого.

...З чорно-білими хрестами на крилах пролетіли на схід літаки. Скоро звідти долинули вибухи бомб, а через годину по військовій частині, де я проходив службу, прокотилася страшна звістка: війна!

Вже через декілька днів ми вступили в бій з ворожим десантом. Потім важкі дні оборони і відступу. Тяжко було залишати рідні місця, та кожен з нас вірив, що незабаром повернемось назад.

До останнього набою боронили столицю радянської України — Київ. Пробиваючись з оточення у вересні 1941 року, в Ромнах Сумської області я був тяжко поранений і контужений. Не встигли друзі винести мене з поля бою. Незважаючи на смертельну небезпеку, майже рік мене лікували,

ховаючи від фашистів та їх прихвостнів в одному із сіл на Сумщині. Ставши на ноги, влітку 1942 року я подався на рідну Житомирщину, щоб продовжувати боротьбу. Там зразу ж включився в роботу підпільної організації, потім став розвідником партизанського загону ім. Чапаєва.

Часто згадуються суворі партизанські будні. Важкі бої, переходи, успіхи і невдачі, бойові друзі-побратими. Говорять, дружба, скріплена кров'ю — найміцніша. І це дійсно так.

У 1944 році вже на німецькій землі після другої контузії я назавжди вратив слух, залишився інвалідом. Ще в госпіталі почав отримувати листи від фронтівих друзів. Вони повідомляли, як мстили ворогам за сплюндровану рідну землю, за кров і сльози безневинних людей.

Після закінчення війни роз'їхалися друзі-однополчани по всій

країні. Та ми не забуваємо один одного. У 22 роковину Перемоги над фашистською Німеччиною мене пошастило зустрітись з колишніми лейтенантами Г. Барташевським та О. Володькіним. Тепер полковники запросили мене до військової частини, де ми починали службу.

Часто зустрічаюсь і з колишніми партизанами-підпільниками. Особливо радісною була зустріч на обласному зльоті у Житомирі.

Плинуть роки. Із спогадами про страшні дні війни я часто виступаю перед молоддю, розповідаю про тих, хто зберіг ім'я радисне дитинство і щасливу юність, котрим вони повинні завдячувати за свою світлу долю.

Хай же минулому не буде вороття!

О. ТРОХИМЕЦЬ.
Інструктор Херсонського об-
відділу УТОГ, учасник
Великої Вітчизняної війни.

ПАМ'ЯТЬ СЕРЦЯ

Липнєве сонце припікає. Солоний піт струмками стікає з чола. У прозорій голубизні неба дзвенить жайворонок. Піднімаючи хмари пилюки, шляхом рухаються люди. На схід, на схід... Желуть худобу, несуть немудрені домашній скарб, а вслід їм сумно схиляють свої голови жовтогарячі соняшники. Тугий колос стиха шепоче: «Хто нас буде жати?» В нескінченній людській повені горя і смутку йде і Поліна Василенко. Ще совсім недавно вона працювала медсестрою, а тепер далекий, гіркий шлях...

Сталінград! Поліна стоїть перед запорошеним порохом комісаром. Він дивиться стомленим, але пильним поглядом.

— Я прохаю негайно відправити мене на фронт, я медсестра і комуністка, — палко сказала дівчина.

— А навіщо відправляти? Фронт — ось він... — вказав рукою на захід, де палала заграва, звідки долітав нестихаючий гуркіт далекобійних гармат. — Вважайте себе мобілізованою. Негайно до санбату. Приступайте до виконання обов'язків. Поранені чекають, — комісар міцно потис ніжну дівочу долоню.

Поліну Василенко направили у стрілецький полк, у складі якого і несла вона мележку медичну службу з першого до останнього дня оборони легендарної твердині на Волзі. Запам'яталось перше бойове хрещення.

Того грозного ранку медсестру викликав командир:

— Підеш у першу роту. Там убитий санінструктор. Бери ось пістолет, сумку і дів.

За хвилину Поліна рушила на передній край. Дівчина натрапила на перших поранених, наклала джгут, перев'язала і знову вперед. Раптово почався артобстріл.

Зліва почувся стогін: «Сестричко, пити, пити...» Ледве знайшла бійця. На плащ-палатці витягла його до санбату. І знову у вир бою.

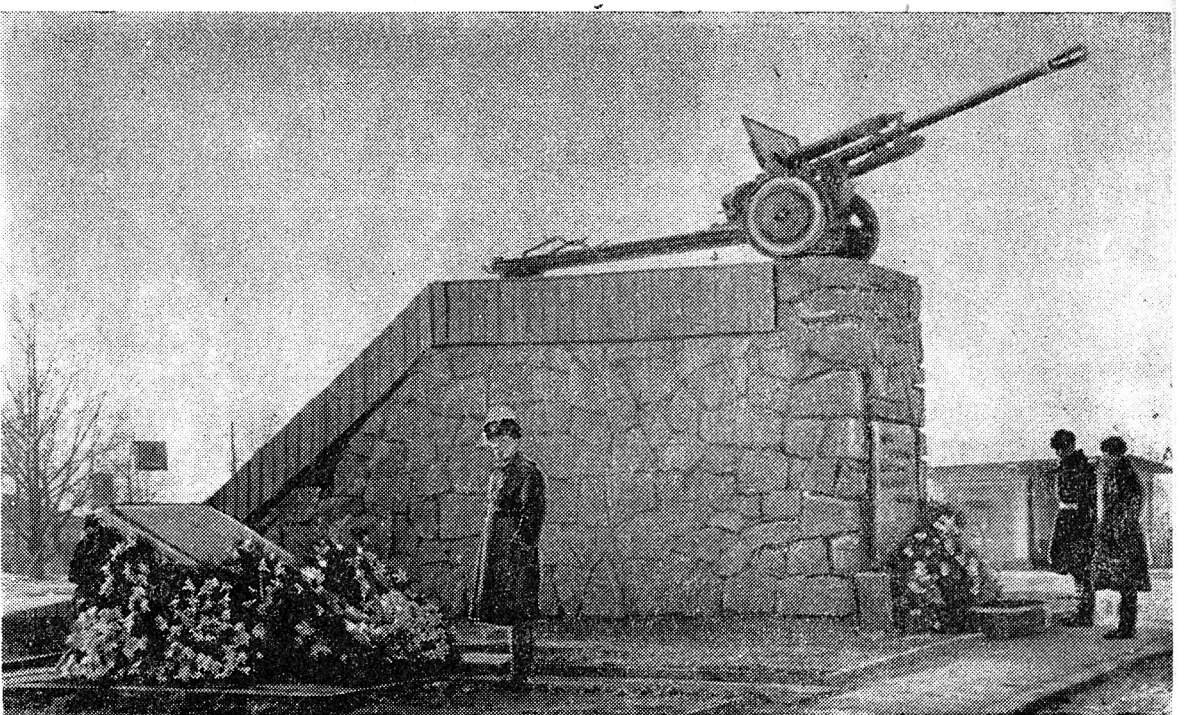
Тяжке було те перше хрещення, потім звикла до небезпек, до крові. Десятки разів, ризикуючи, рятувала життя бійцям і командирам. За відвагу і добре серце дівчину любили в полку. У хвилини рідкого дозвілля Поліна була душею товариства — співуча, весела, жартівлива. А в хвилини небезпеки ласкаві дівочі руки брали гвинтівку. Перев'язувала і витягувала поранених, вночі переправляла на плотах на східний берег Волги. Жорстокі бої точилися за кожен дім, за кожен п'ядь землі.

Війну полтавчанка Поліна Василенко, старшина медичної служби, закінчила в Златій Празі. За три роки війни вона врятувала життя багатьом червоноармійцям.

Пройшли роки. Та пошта приносить кожного дня сердечні листи вдячності. Це пам'ять серця тих, кого вона виносила з вогняного смерчу, прикривала своїм тілом. Поліна Панасівна перебирає листи і фотознімки, вдивляється в знайомі, рідні обличчя. У дні свят груди жінки прикрашають високі нагороди: ордени та медалі. Після закінчення війни Поліна Панасівна Василенко, працювала в лікарні. Та тяжка контузія примусила залишити працю. Зараз відважна медсестра на заслуженому відпочинку. Вона — активістка Товариства глухих в Гадячі. Надає допомогу первинній організації, часто розповідає молоді про воєнні роки, про випадки з бойової біографії.

Кажуть, що життя — це не ті роки, що прожиті, а ті, що навіть запам'ятались. Бо пам'ять серця — невмируша.

Н. АКСЮК.

Давно відгрімала війна. На місцях, де точилися жорстокі битви за визволення рідної землі, вдячний народ поставив доблесним воїнам пам'ятники.

На фото: бойова гармата на гранітному постаменті біля шляху Ровно — Львів.

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

І НИНІ В СТРОЮ

В блакиті неба чорними круками шугали фашистські літаки, скидаючи на Одесу смертоносний вантаж. А внизу, в мареві літньої днини повзли танки з хрестами на криці, повзли неквапливо, впевнено, ніби ні на мить не сумнівались у перемозі. Та ця впевненість була показною. Ось уже який десяток днів оточена з трьох боків Одеса стримувала шалені атаки знахабнелих фашистських вояк, завдаючи їм тяжких втрат.

Позицію в районі Дачна-Вигода тримав Комуністичний полк Ворошиловського райкому партії Одеси. Вчителі і медики, робітники та виноградарі, люди різних цивільних професій міцно тримали в натруджених долонях гвинтівку. Від окопу до окопу переповзав політрук. То перекинеться жартом з бійцем, то зачитає інформацію з фронтової газети, то запитає про сім'ю, почастиє тютюном. Його прості, зовсім буденні слова окрилювали бійців, надавали їм снаги у смертельному двобої з ворогом. І коли куля фашистського снайпера поранила політрука обидві руки, не один комуніст, проводжаючи бойового побратима до шпиталю, змахнув з вій слезою. Таким він був — Юхим Пилипович Гер, політрук Комуністичного полку.

Щодня радіо приносило тривожні вісті. Душа комуніста рвалася в бій, на лінію вогню. Ночами не спав, перевертаючись з боку на бік. Як друзі — побратими? Кожен день, як рік. Час тягнувся нескінченною річкою серед берегів людських страждань. Минуло довгих три місяці. Медична комісія винесла суворий вирок: «до строювої служби непридатний». Партія послала Ю. Гера туди, де готувалося поповнення фронту...

...9 травня 1968 року. День Перемоги. Представник райвійськомату урочисто вручив Юхиму Пилиповичу медаль «За бойові заслуги», яка знайшла його через 23 роки. Це була вже п'ята урядова нагорода.

Юхим Пилипович знаходить час для великої громадської роботи — голова місцевого, секретар парторганізації УВП, редактор стіг-газети підприємства. Комуніст з 1941 року, офіцер-фронтник Ю. Гер часто виступає і в газеті «Наше життя».

Ті тяжкі роки Борис Михайлович згадає з гордістю: у великій перемозі над фашизмом є і його частка праці.

ВОНИ КУВАЛИ ПЕРЕМОГУ

УВП, члена ревізійної комісії Центрального правління УТОГ.

Поруч з ним у той час трудилися друзі — В. М. Дюков, нині голова Запорізького облвідділу УТОГ та А. І. Росинський — директор Харківського Будинку культури.

Глухих на фронт не брали і друзі вирішили своєю самовідданою працею допомогти країні наблизити день Перемоги.

Як тільки Донбас було звільнено від німецько-фашистських загарбників, Борис Михайлович повернувся на Україну. За відмінну працю у тресті «Шахтомонтаж» його було нагороджено значком «Відмінник соціалістичного змагання Української РСР».

Ті тяжкі роки Борис Михайлович згадає з гордістю: у великій перемозі над фашизмом є і його частка праці.

Л. РАДЧЕНКО.

Уже багато років трудиться завідувачою складом на Донецькому УВП Клавдія Артемівна Никифорова. Її неодноразово обирали членом партбюро і головою народного контролю. Клавдія Артемівна сумлінний працівник, чудова дружина і мати.

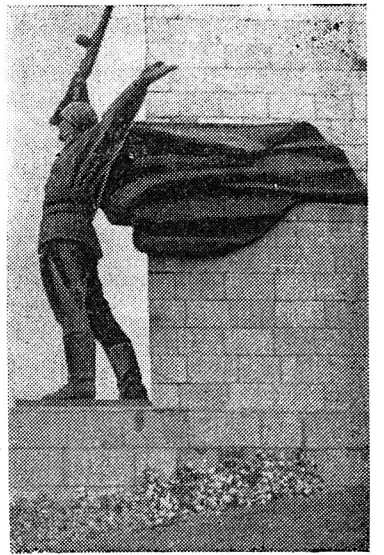
Нелегка праця шофера в мирний час, а тим більше на війні. Під обстрілом ворога, по розби-

ДОРОГАМИ ФРОНТОВИМИ

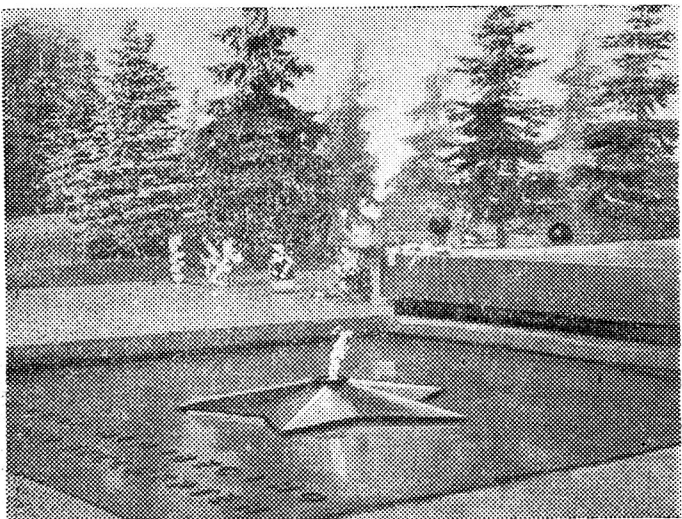
тих фронтових дорогах вона підвозила боеприпаси. Не забути їй Волоколамське шосе, річку Кричев у Білорусії, яку дівчата перепливали під вогнем противника; не забути, як доставляла їжу солдатам на передову.

Клавдію Артемівну нагороджено медаллю «За відвагу». Закінчила вона війну зенітницею-пржектористом. Відтоді минуло 25 років. Тепер К. А. Никифорова солдат передової лінії трудового фронту.

Л. РАДОМСЬКА.

Фрагмент пам'ятника відважним радянським солдатам на Саур-Могили, які визволили Донбас від фашистських загарбників.

У Москві біля Кремлівської стіни горить вічний вогонь Невідомому солдату Великої Вітчизняної війни. Сюди ніколи не заросте стежка. Пам'ять народу про полеглих героїв вічно житиме в наших серцях.

Фото Р. СКОВОРОДНИКОВА.

НА ЗАПИТАННЯ, що таке трудова книжка, більшість відповість: «Це документ, до якого заносять відомості, де і коли працювала людина». Трудова книжка-своєрідне обличчя робітника, дзеркало його трудової біографії. Та які ж вони різні на вигляд! Як різні долі їх господарів. Поруч з новенькою, хрусткою, яка ще зберігає запах свіжого чорнила, лежить потріпана, заноснена. Видно літав її хазяїн з одного робочого місця на інше, як те перекопано поле, гнане злодійкуватим вітром.

А ось ця відрізняється від інших охайністю, акуратністю. Її можна було б назвати новою, ко-

ли б не вицвіла від часу обгортка. Порудили напис повідомляє: «Стефан Омеянович Ільченко, рік народження 1920, прийнятий на Київське УВП-1 у 1946 році». Я шанобливо тримаю документ, де байдужим канцелярським почерком виписано 30 років робітничого життя. Все було на цьому шляху — і терни, і троянди, пекучий біль від втраченого і весняні слези щастя...

Роки... Вони спливають непомітно, наче легкокрилі птахи відлітають у вирій. Відлітають птахи та повертаються знову, а роки... І скільки їх не пережито, всі вони залишають свій слід. В одній людини цей слід, якесь кіптява, сірі дріб'язки, а в іншій — яскраве горіння. Іде людина життям, і виростають за нею діла славі, може, й не завжди помітні, але конче потрібні людям, Батьківщині.

1937... В трудовій книжці сільського юнака з'являється перший запис: «Харківський завод тютюнового машинобудування, учень».

РЯДКИ З ТРУДОВОЇ КНИЖКИ

Несміливо, з острахом підходив Стефан до токарного верстату, але не як екскурсант, а як майбутній спеціаліст токарної справи. Пам'ятаєш, як вчитель, скупий на похвалу, в день першої твоєї зарплати підійшов до тебе, дружньо обняв за плечі: «Рахуй, рахуй гроші, Ільченко! Соромитись нічого — чесною працею зароблені. Радий за тебе, справжньою людиною стаєш». Ти посміхнувся, це була ще посмішка дитинства, яка повернеться згодом до тебе творчою зрілістю, зміцнілими крилами...

...Оте літо сорок першого випало щедre, врожайне. Налітали теплі гомінливі дощі, вмивали поле. Волога земля з несамовитою силою гнала вверх все живе. Рісли бджоли, обламувалися віти на яблунях та грушах від зливи запашних плодів. Літо немов на-

магалось відвернути увагу людей від тривожних думок, та годі було...

Поїзд, вщерть навантажений устаткуванням Харківського заводу ім. Комінтерна, хрипко видихав пару на підйомах. Інколи

НАРИС

години стоїть на глухих полустанках, пропускаючи на фронт військові ешелони, а з фронту — санітарні. Позаду пламенів від пожерищ небокрай, а попереду людей чекало незвідане. Короткими літніми ночами Стефанові було не до відпочинку. Поїзд ковтав довгі кілометри, а хлопець разом з усіма гадав: як то буде там на Уралі? Люди ділились своїми думками, сумнівами, одне

бажання було спільним — швидше б до верстату.

Урал зустрів крижаним подихом вітру, осінніми дощами. Спочатку жили прямо в цехах, грілись біля батарей. Та ніхто не скаржився — фронтові потрібні були танки, танки... Після 20-ти годинної роботи Стефан повертався до своєї землянки. Її за день заносило снігом і тільки димок, що піднімався з сніжного замету, нагадував — тут живуть люди. Мороз вкривав інеем дощану стелю і, коли «буржуйка», кидаючи багрові відблиски, починала весело потріскувати від тепла, по стінах текли струмки, а стеля перетворювалася в дещо небо. І тоді ти згадував рідну Полтавщину...

Лінія фронту... Вона проходила не тільки там, де від вибухів здригалася земля, і йшли в атаку

ЗУСТРІЛИСЯ ми випадково, хоча знав про нього я раніше. Теодор Ярославович Луцик — розмітник Львівського учбово-виробничого підприємства № 1, людина складної долі, навіть двох долей, бо життя його почалося ще тоді, коли Західна Україна перебувала під владою Австро-Угорщини.

— Тяжким, безпросвітним було життя українців в той час і особливо глухих, які в основному займалися жебракуванням, — згадує Теодор Ярославович. — Лише небагатьом випадало щастя влаштуватися в спеціальну школу, здебільшого обдарованим, що мали певний хист, приміром до краєвої, бондарної, шевської чи то столярної справи.

Вчився в такій школі і Теодор Ярославович, де зранку і майже до вечора гудів свої молитви та бив поклони пастору. За ним мусіли повторювати все те учні. Виходили з уроків із запамороченими головами, аж хилилися від вітру, жовті, мов воскова свічка. Після якого-то такого обіду поспішав кожен до майстерні,

ДВІ ДОЛІ

реш, щоб зайнятися, накінець, улюбленою справою.

Теодор Ярославович захоплювався шиттям. Вже тоді він уявляв себе в майбутньому тільки кравцем. Запах і шерхт тканини для нього було понад усе. Побачить якийсь новий одяг і вже розмалює його за найменшими деталями чи то дорожочинний панський, чи простий селянський. Вечорами, коли вже всі спали, свої малюнки розвішував над ліжком. Їх було в нього ціла галерея.

А коли починав розмічати, розкроювати тканину, робив все те досить ретельно, розмішував малюнок крою так, щоб було якнайменше відходів, шов клав рівно, рядок за рядком.

Удосконалював свою професію Теодор Ярославович в поляка Йосипа Дудика, де навчалося близько десяти чоловік. Хазяїн був дуже вимогливий і суворий. Карав і не виплачував грошей за

найменшу провину. Вайлуватий, невисокий на зріст, він завжди мав звичку тримати руки на великому животі, опускав їх тільки тоді, коли кричав на своїх учнів. При цьому обличчя його ставало багровим, а очі, здавалося, ось-ось вискочать із орбіт. Платив мало — всього 130—140 злотих. Це — найбільше. Гроші любив носити за пазухою, щоб відчувати їх шелестіння. Вони завжди пахли потом.

— Зароблені гроші повинні пахнути потом, — часто наголошував на це своїм учням Йосип Дудик і вимотував з них всі жили.

Вже перед самою війною Теодор Ярославович став працювати в окремій артілі. Тут виготовляли тарні ящики, різні меблі, шили одяг.

— Коли прийшли фашисти, — розповідає Теодор Луцик, — вони заставили нас, глухих, працювати на них. Хто відмовлявся, того розстрілювали.

Після звільнення Львова ремонтували і шили одяг для воїнів Радянської Армії, трудилися по 10-12 годин на добу, аби вчасно приготувати обмундирування захисникам Вітчизни.

Теодор Ярославович не сказав, що за сумлінну працю під час Великої Вітчизняної війни у 1946 році його нагороджено медаллю «За трудову доблесть».

Він пережив чорні роки Австро-Угорської імперії та панської Польщі, часи фашистської навали, щоденну виснажливу працю на панів, а скільки часто доводилося шукати навіть такої, щоб заробити бодай на шматок хліба...

У післявоєнні роки він не лише працює робітником, але й займає різні службові посади, бере активну участь в громадському житті Львівської організації глухих, захоплюється спортом, виїжджає на міжнародні змагання глухих до Варшави, Швеції, Норвегії, Франції. За спортивні досягнення нагороджений багатьма кубками, цінними дарунками, грамотами.

На підприємстві навчає своєї професії молоде покоління. Коржен з них уміє не тільки вірно зшити розкрий тканини, але й пошити будь-який верхній одяг.

Теодор Ярославович проживає разом зі своєю сім'єю в благоустроєній двокімнатній квартирі. Син навчається в політехнічному інституті, незабаром здобуде фах інженера-фізика. Теодора Ярославовича поважають в колективі, шанують за його невтомну працю.

— Не по роках енергійний, завзятий, він ніколи не відмовить в допомозі, служить взірцем для всіх, — відзивається про нього майстер закрійної дільниці Олександр Леонтійович Бачман і не тільки він...

І справді, один раз поговориш з Теодором Ярославовичем Луциком, а у пам'яті назавжди залишиться його струнка енергійна постать, вже засноване лавутинок мимозмор обличчя. Вони нагадують про досить складне попереднє життя цього невтомного трудівника, що має на своєму віку дві долі.

Л. ВИШНЕВИЙ.

С. Г. Місінський — будьонівець, учасник Великої Вітчизняної війни — служив у саперно-інженерних частинах Першого Українського фронту. Наводив переправи, будував бліндажі, розмінював місцевість. При виконанні бойового завдання втратив слух. За відмінну службу Сергій Гнатович має урядові нагороди, нині живе в м. Ровно.

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

ЇЙ БУЛО ДВАДЦЯТЬ

Минуло чверть століття, як відгрімала Велика Вітчизняна війна, але й за далечню років ми бережемо в серцях пам'ять про тих, хто своїм героїзмом, мужністю, ціною крові і життя наблизив світлий День перемоги. Мені хочеться розповісти про мужню і безстрашну дівчину Галю, головстаршину медичної служби, з якою мені довелося пройти чимало фронтових доріг.

...Перед виходом у море відбувся короткий мітинг, зачитали наказ, прозвучали слова клятви. Десантники розійшлися по своїх причалах, почали вантажитися. Одні несли міномети, кулемети, інші боєприпаси, продукти харчування. Було вже далеко за північ, коли ескадра виїшла у відкрите море. Кораблі взяли курс на Крим. Різкий вітер і холодні бризки сікли обличчя, під ударами хвиль здригалися корпуси перевантажених суден.

Чи могла здогадуватися Галю, що в цій непроглядній темряві десь народжувалася і закипала найвища хвиля її життя? Галю залишали в госпіталі, та вона відмовилась — хотіла бути разом з бійцями, зі своїми подругами, медичними сестрами.

Прожектор зрідка шарив рухливим рукавом, вихоплюючи з темряви ночі пінисті гребені хвиль. Десь поруч пролунала команда: «Обережно! Ідемо через міне поле». Раптом один з одним гримнули три вибухи — то катери нагнулися на міни. Десант продовжував іти вперед. Недалеко вже й до мети. Раптом над нами повисли освітлювані ракети. Вдарив вогняний шквал — фашисти виявили десант.

У мотобот, на якому була Галю, влучив снаряд, та судно залишилося на плаву і, як палаючий факел, наблизилось до берега. Бійці стрибали у воду, охоплені нестримним бажанням бити ворога, кинулися в атаку. Біля лінії колючого дроту атакуючі зу-

пинились: міне поле! Тоді піднялась на весь зріст синьоока дівчина, першою рванулась через дріт на міне поле і, закликаючи, подала голос:

— Вперед! Мін нема!

Цей безстрашний виклик у безперервному танці прожекторів, у червоних спалахах вогнететів, підняв десантників у атаку. Галюна ще щось кричала, але дівочий голос потону в могутньому «ура!». Лінія прибережних укріплень та мінних полів була пройдена. Десант міцно тримався на маленькому клаптику землі. Не одна атака тієї ночі розбилася об неохитну мужність радянських воїнів, їх незламну стійкість. Кожна хвилинка народжувала нових героїв. Була удостоєна високого звання Героя Радянського Союзу і наша Галюна.

Зранку до вечора дівчина була на передовій — завжди бадьора, весела, відчайдушна. «Товариш життя» — називали Галюну бійці. Чи то за те, що рятувала їх від смерті, чи за те, що несла в собі велику віру в перемогу, в майбутнє щастя, в життя.

Одного разу гітлерівці пішли в атаку на вузькій ділянці оборони. Передова кипіла вогнем. Здавалось, не було сантиметра землі, якого б не вражав смертоносний метал. Та люди були сильніші металу, сильніші смерті. Галю переважала поранених, а вони залишалися на бойових місцях, стримуючи атаку ворога. Дівчина підповзала до пораненого моряка і раптом побачила, що на них суне ворожий танк. Зірвала з пояса десантника протитанкову гранату. Пролунав вибух, танк завертївсь на одній гусениці, окутаний димом. Та Галю нічого вже не бачила. Опалені вуста ледь вимовили: «За Батьківщину...»

Їй тільки-но минуло двадцять років.

М. БАКУН.
Учасник Великої Вітчизняної війни, механік Чернігівського УВП.

солдати. Лінія фронту проходила Уралом, цими, нашвидкоруч обладнаними цехами. Вчорашні домогосподарки оволодівали складними професіями, замінюючи своїх чоловіків-воїнів. Підлітки, не дістаючи до верстату, підставляли ящики, але перевиконували норми. Стефан був, як всі. Тільки, може, те відрізняло його від друзів, що працював відразу на чотирьох верстатах.

Танк впевнено виповз на засніжений танкодром, з несподіваною легкістю розвернувся, роздратовано підминаючи сніг, стрімко злетів на пагорбок. В сірій громаді танка відчувалася нездоланна сила. В твоїх очах і в очах товаришів танк був символом перемоги. Тебе не взяла на фронт, що поробиш — не чує... Ось вона, твоя допомога фронтіві.

...— Стефане, — звернувся одного разу до Ільченка начальник цеху, — пішли до клубу.

— Не маю часу, деталь закінчити треба.

— Пішли, пішли.

І ось ти, втомлений, забруднений мастилом, зайшов до залу. За столом, вкритим кумачевою скатертиною, сидів директор заводу і ще хтось незнайомий. То представник з Москви, повідомив тебе друзі. Ти примостився у закутку. Зі сцени щось говорили, а ти задрімав, розморений теплом. «Стефане, Стефане! Тебе кличуть», — штовхали друзі. Представник з Москви, ласкаво усміхаючись, запрошував до президії. Ти несміливо підійшов. Представник потис руку, потім щось вишпурив з маленької коробочки. Стефан стояв розгублений, приголомшений, а на замашений спеціаліст саяв орден. Гаряча хвиля радості охопила, захлинула, викликала дивовижне почуття, немов прийшов квітень, світлий, як весняне небо, трепетний, як перші молоді листочки на вітрі. За віщо? Хотів розповісти, переконати, та не спромігся ворухнути рукою. Тоді швидко, майже бігцем попрямував до свого місця. Так, в трудовій книзі з'явився перший запис:

«Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора за зразкове виконання урядових завдань, 1942 рік».

Перегортаю вицвілу сторінку — подяки, подяки... Ось одна з них: «За відмінну роботу преміювати парюю шерстяних брук і парюю білизни». Запис від 7 листопада 1947 року. Це тоді, коли Стефан Ільченко повернувся до сплундрованого Києва і пішов працювати до Київського учбово-виробничого підприємства № 1. Мабуть, не треба говорити, яким дорогим дарунком була та премія. Країна тільки почала заліковувати криваві рани війни, часом не вистачало хліба, а тут — шерстяні брукі... Стефан Омелянович, згадуючи той час, посміхається:

— Що говорити? Те, що я тоді відчував, словами не передаси. Ось поглянь, цей золотий годинник мені подарували останній раз на честь мого п'ятидесятиріччя.

Так, порівняння першої і останньої премії, які Ільченко одержав

на УВП, носять символічний характер. Між ними 24 роки і десятки подяк. Кожна — віха в історії розвитку підприємства. За ці роки воно зміцніло, розрослося: прибудований двоповерховий швейний та складальний цехи. Цех металовиробів, де працює Стефан Омелянович, після війни виготовляв лише п'ять видів продукції, а тепер — 17. Хіба можна зрівняти ті довоєнні верстати з сучасними ДППами, чи автоматичними револьверними?

Перший раз зустрівши Стефана Омеляновича в цеху, я звернув увагу на чистенький випрасуваний спецодяг, на ту акуратність, яка була невід'ємною рисою його характеру.

— А що тут особливого? — здивувався робітник. — Я вважаю так: який зовнішній вигляд робітника, в такому ж стані і робоче місце. Мене так вчили, і я так вчу. Погляньте: біля верстата слюсар-складальник Микола Глобєць. Здається, вчора вчив його премудростям професійної май-

стерності, а вже Микола і своїх учнів має. А ото вітається Анастолій Остапенко, шліфувальник, теж мій учень. Не відстають від інших, гарно працюють хлопці! Є кому робітничу естафету в міцні трудові руки прийняти.

— Стефане Омеляновичу, ви працюєте на підприємстві 24 роки. Це більше семи тисяч робочих днів. І все на одне підприємство, однією стежкою...

— Зрозумів вас. Ні, не набридло. Бо кожний день, коли вношу частку своєї праці на вівтар майбутнього, коли відчуваю задоволення від зробленого, я вважаю святом, святом робітничого буття.

В. ГЛУЩЕНКО.

НАШЕ ЖИТТЯ

9 травня 1970 р.

ДОСЯГНЕННЯ І ПРОРАХУНКИ

В столиці України відбувся звіт Народних самодіяльних театрів глухих, присвячений 100-річчю з дня народження В. І. Леніна. В ньому взяли участь всі чотири Народних театри України: Київський, Львівський, Одеський і Харківський.

Київський колектив здійснив постановку п'єси А. Галієва «Голка і багнет». Ця героїчна комедія в двох частинах потребувала відповідної до жанру п'єси режисерської розробки спектаклю. Необхідно було провести серйозну підготовчу роботу над драматургічним матеріалом, враховуючи специфіку театральних колективів глухих. Однак, всього цього не було зроблено, і в спектаклі фігурують окремі персонажі, що випадають із загального плану спектаклю.

Недостатня підготовча робота над п'єсою призвела до певної ілюстративності трактування як самого сюжету п'єси, так і окремих її образів. Не приділено достатньої уваги також і розподілу ролей. І як наслідок — спектакль вийшов непереконливим, місцями нудним, а подекуди і розтягнутим. Не дивлячись на ряд вдало зіграних ролей, спектакль у цілому не справив належного враження.

«Хліб і гроянди» — спектакль Одеського Народного самодіяльного театру за п'єсою А. Салінського — серйозна робота колективу. Глядач відразу переноситься в атмосферу 1918—1920 років в Петрограді і на Алтаї. «Хліб і гроянди для всіх, а не для багатіїв» — ця думка червоною ниткою проходить через весь спектакль, з любов'ю поставленого режисером Н. Коржинецькою.

В спектаклі відчувається ансамбль, всі артисти живуть на сцені справжнім життям. Навіть невелику роль Гафії артистка Клавдія Бородіна виконала так щиро, так переконливо, що поло-

нила серця глядачів. Кожному її слову, рухові, погляді віриш, бо все те, що вона робить, органічно входить в тканину створеного нею образу, бо живе вона на сцені природно, без удаваності і фальші.

Є і в цьому спектаклі свої недоліки. Наприклад: зовсім не потрібні були колони в наміченому і здійсненому плані оформлення, недостатньо витриманий темп спектаклю тощо. Але загальне враження від роботи одеського колективу залишається прийнятним.

Легендарні «Червоні дияволята» (інсценівка П. Бляхіна, О. Польового, А. Толбузіна) у виконанні колективу Львівського Народного самодіяльного театру розчарували і прикро вразили всіх, хто добре знайомий з цією широковідомою епопеєю громадянської війни.

Треба сказати, що саме «Червоні дияволята» у п'єсі ми не бачимо. Ролі розподілені так невдало, що Мишко та циганок Яшка опинились не на своєму місці.

Дуже блідо сприймається роль С. Будьонного, яку виконує Є. Притулюк. Дещо краще справилася з роллю Дунаїш Г. Москаленко. Невірно визначене основне завдання та наскрізна дія п'єси. Наголошення в основному на отамані Махно та його приспівниках, а не на головній лінії п'єси. І наслідок — спектакль вийшов не про «Червоних дияволят» — героїв громадянської війни та їх боротьбу проти ворогів — а про батька Махна та його банду.

Наявність у спектаклі цілого ряду натуралістичних сцен говорить про серйозну невдачу цього колективу і, в першу чергу, його режисера.

Тут доцільно відмітити, що Львівський Народний самодіяльний театр не був підготовлений до виступу на обласному творчому звіті і звернувся з проханням до Центрального правління УТОГ

про дозвіл на виступ відразу на огляді Народних театрів. Нема сумніву в тому, що коли б журі проглянуло б цей спектакль раніше, то, безумовно, не допустило б його на показ столичному глядачеві.

Спектакль Народного самодіяльного театру Харківського Будинку культури «Сергійко з Малої Бронної» (за п'єсою Ю. Шовкуненка) — відрадне явище в нашій самодіяльності. Цей спектакль порадував нас своєю чудовою тонкою режисерською розробкою п'єси. Ось приклад того, як треба працювати над п'єсою, щоб вона була зрозумілою і доступною для глядача, позбавленою слуху. Перетворювати розповідь в показ, в дію, в безпосереднє зображення на сцені того головного, про що говорить автор п'єси — така мета режисера, що працює в колективі глухих. З цим завданням успішно справились режисер А. Росинська і постановники спектаклю М. Коваленко і В. Тимошенков.

Як відомо, психологічну драму завжди важче ставити, ніж звичайну п'єсу. Тим почесніше завдання режисури, яка зуміла довести до глядача ідею і зміст п'єси «Сергійко з Малої Бронної».

У спектаклі є і ряд недоліків. Пісні, відтворені на інтермедійних ситах, виконуються читцем невідповідно і без душі, освітлення концертного недостатньо продумане і заважає слідкувати за розвитком дії, фінал спектаклю зроблений виключно для чуючого глядача (виконання пісні на гітарі без відповідного перекладу пісні для глухих глядачів). Але всі ці й інші недоліки легко можна усунути і вони не затіняють позитивних сторін спектаклю.

Звіт Народних театрів закінчено. В найближчий час Президія Центрального правління УТОГ підведе підсумки.

І. САПОЖНИКОВ.

Звіти і вибори

ОБРАНО НАЙКРАЩИХ

ВОЗНЕСЕНСЬК МИКОЛАЙВСЬКОЇ ОБЛАСТІ. На високому ідейно-політичному рівні пройшли звітно-виборні збори в усіх 12 первинних організаціях УТОГ Вознесенського міжрайвідділу. Ім передувала велика підготовча робота.

Робота голів більшості первинних організацій була оцінена на «добре». Особливо старанно попрацював голова Вознесенської міської організації Ю. Толкаченко. Він уже 17 років трудиться слюсарем на заводі «Червоний технік», ударник комуністичної праці.

Знову обрано головою первинної організації робітниця ремонтно-будівельного управління Марія Василівна Мачача. Незважаючи на те, що в неї троє дітей, вона завжди знаходить час для громадської роботи.

Вдруге обрано головами первинних організацій століяр колгоспу імені Свердлова В. Добрянського, механізатора артілі імені Жовтневої революції В. Почанського.

Хочеться відмітити звітно-виборні збори, що пройшли в Доманівському районі. В гості до членів УТОГ прийшли учасники художньої самодіяльності Вознесенського клубу глухих з великою програмою.

Активну участь у підготовці та проведенні звітно-виборних зборів первинних організацій УТОГ взяли завідувачі Братського і Доманівського райсоцзабезів М. Мельник та Н. Самойленко.

Звіти і вибори в первинних організаціях УТОГ нашого міжрайвідділу виявили ряд недоліків у роботі. При складанні плану заходів їх буде враховано в подальшій роботі.

Т. ДОБРОЖАН.

Перекладач Вознесенського клубу глухих.

БІЛА ЦЕРКВА. У діловій обстановці пройшли звітно-виборні збори на Білоцерківському учбово-виробничому підприємстві.

В своїй доповіді голова первинної організації Ф. Карук розповіла про самовіддану працю членів УТОГ на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. Так, бригада, якою керує майстер М. Норченко, в соціалістичному змаганні за гідну зустріч ленінського ювілею завоювала перехідний Червоний прапор та грошову премію.

Ф. Карук відмітила також не-

долики, що мали місце в роботі первинної організації за звітний період. Доповідь вказала, зокрема, на те, що обласний відділ ще мало приділяв уваги первинній організації підприємства.

В обговоренні доповіді виступили М. Норченко, М. Бурдужа та інші. Збори накреслили заходи для усунення виявлених недоліків. Головою бюро первинної організації Товариства знову обрано Ф. Карук.

І. КОЛОМИЧЕНКО.

АРТЕМІВСЬК ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ. Питання підвищення політичної і трудової активності робітників стояло в центрі уваги первинної організації, — сказав у своїй доповіді голова бюро УТОГ тов. Жеребцов. Виконуючи накреслені заходи, бюро широко опиралося на актив, до складу якого входять такі товариші, як І. Яровий, С. Казакевич, Є. Галієва, І. Артемов, Г. Бондаренко.

У даний час колектив підприємства бореться за дострокове виконання п'ятирічки — до 7 листопада цього року. Понад 50 робітників УВП уже трудяться в рахунок 1971 року.

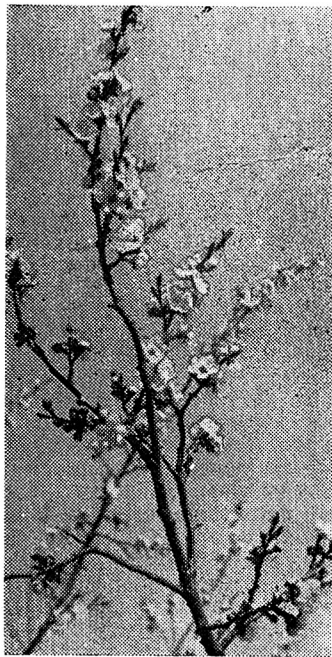
Товариші Мешков, Казакевич, Кнороз, Пшенник та інші, що виступили в обговоренні доповіді, вказали на ряд недоліків, що ще мають місце в роботі первинної організації. Невідкладне завдання новообраного бюро, наголошу-

ВІДКРИТО НОВИЙ КЛУБ

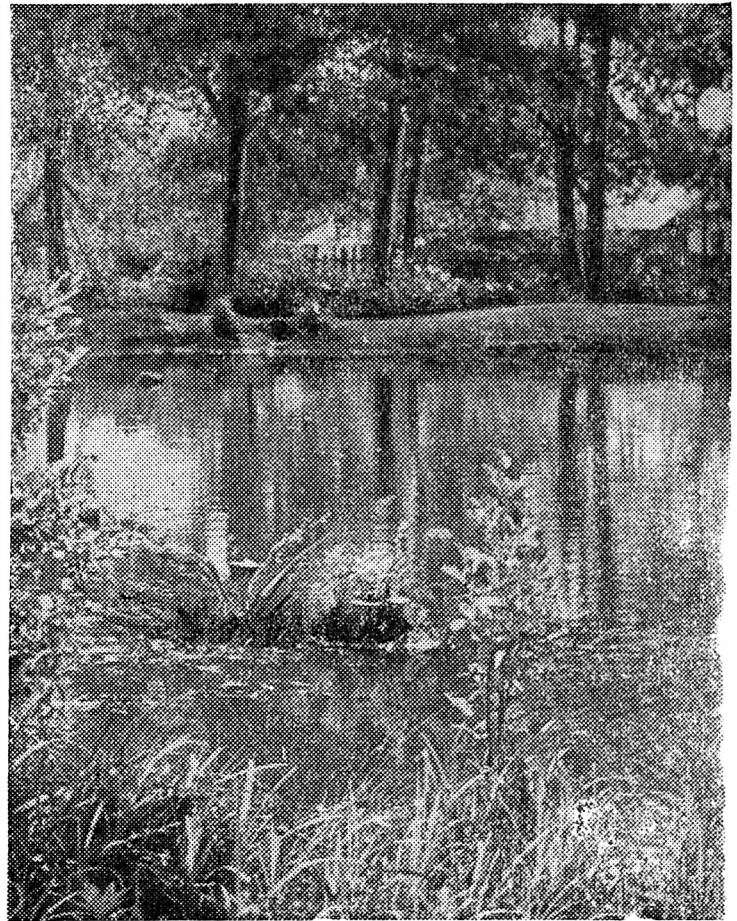
У Шполі Черкаської області відкрито новий клуб для глухих трудівників Шполянського та Катеринопільського районів. Разом з відкриттям клубу тут організовано Шполянський міжрайвідділ УТОГ.

У новому клубі просторий зал, кімнати для бібліотеки, перекладача. На відкритті нового клубу побували гості з Черкас — самодіяльні артисти Черкаського Будинку культури, члени УТОГ з навколишніх сіл. Учасники художньої самодіяльності виступили на сцені нового клубу з концертом.

В. ВИШНІВСЬКА.

Весна вступила в свої права. І в День перемоги знову цвітуть сади.

Лісове озеро. Фотоетюд.

ПАРТИЗАНСЬКИМИ СТЕЖКАМИ

В центрі села Рейментарівка, що на Чернігівщині, височить обеліск. На мармуровій плиті золотом відсвічують десятки викарбуваних прізвищ. Це імена тих, хто в жорстокій боротьбі з фашистськими загарабниками поліг смертю хоробрих. Жителі поліської села свято бережуть пам'ять загиблих. Серед тих, хто приходить віддати шану героям, часто можна побачити Федора Іларіоновича Ростального. В цій могилі лежить багато закатованих карателів його односельців, безстрашних бойових друзів-партизанів.

...Засмученим поглядом дивився Федя у слід колонії новобранців, поки стрункі шеренги не зникли в примарній даліні. Він задрив товаришам, які пішли захищати Батьківщину. Чим же він, глухий, зможе допомогти в боротьбі з ворогом?

У серпні 1941 року фашистські загарабники вдерлися на Чернігівщину, взяли наводити «нові порядки». Настали темні дні окупації. Вулиці села стали пустинними, люди мовчазними, настороженими. У цей час партизани уже обжилися ліси, які пізніше перетворилися у неприступні зелені бастиони. В жовтні один з партизанських загонів перебазувався в рейментарівський ліс.

Однієї осінньої ночі хтось легенько постукав у вікно. До хати ввійшли два чоловіки, принісши з собою знайомий запах осіннього лісу. Партизани просили допомоги в будівництві землянок та інших споруд у їхньому таборі. Федю знали як майстра на всі руки. Він був відмінним теслярем і століярком, муляром і шевцем. Швиденько зібрав інструмент і ось всі троє зникли в чорній нічній темноті. До партизанського табору прийшли ранком. Федю викликав заступник командира загону. Він говорив про те, що партизани довіряють йому і просять допомогти. Приступати до роботи треба негайно. Надворі стояла пізня осінь, а житла для партизанів бракувало.

За роботою непомітно линув час. Народні месники полюбили працювати і кмітливого хлопця.

Після війни Федір Ростальний повернувся до мирної праці. Він і нині живе в своєму рідному селі, працює в радгоспі «Партизанський». Такий же роботящий, енергійний. Минуло чверть століття з того часу, коли встанне прогрімлі гармати, а у пам'яті Федора Іларіоновича чітко встають постаті дорогих йому людей, події тих нелегких років.

Одного разу велика група гітлерівців і поліцаїв прибули до села. Треба було негайно повідомити про це партизанів. Не дочекавшись вечора, Федя пішов на зв'язок. Хлопець гордою пробирався до лісу. Його помітили гітлерівці, наздогнали і привели до села. Тут же зробили допит. Та переконавшись в тому, що він дійсно глухий, Федю відпустили. А він вночі все ж таки пробрався в ліс і повідомив партизанів про цю новину.

Село Рейментарівка і рейментарівські ліси були центром розташування найбільших партизанських загонів на Чернігівщині. Звідси народні месники вирушали у великі відповідальні рейди на виконання тяжких, небезпечних завдань.

Після війни Федір Ростальний повернувся до мирної праці. Він і нині живе в своєму рідному селі, працює в радгоспі «Партизанський». Такий же роботящий, енергійний. Минуло чверть століття з того часу, коли встанне прогрімлі гармати, а у пам'яті Федора Іларіоновича чітко встають постаті дорогих йому людей, події тих нелегких років.

О. КЛИМОК.

Редактор О. БОРИМЧУК

НАША АДРЕСА: м. Київ-5, вул. Червоноармійська, 74, тел. 67-38-43.

«Наша жизнь» — орган Центрального правління Українського общества глухих.

Київ, друк. УВП-3, зам. 845—8670, 70 р.